

"Ik kom hem over een week weer halen"

Geplaatst op 2 juni 2020

Ken je collega's!

In de rubriek 'Ken je collega's!' vind je blogs en interviews waarin je kennis kunt maken met (toekomstige) collega's van de studenten [Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®](#).

Ineke Westerik (37) geeft leiding aan de tijdelijke noodopvang in Topaz Zuydtwijck. Ik sprak haar op 21 mei, 7 weken nadat de eerste mensen bij de noodopvang kwamen en een week voordat de laatsten er weer vertrokken. Ze vertelt: "Een vrouw kwam haar man hier brengen. 'Het is maar voor een weekje', zei ze, 'dan haal ik hem weer op.' De man werd 's nachts elk half uur wakker. De vrouw was uitgeput. Na een week kwam ze terug en zei: 'Ik wil nog wat meer slapen, ik kom hem over twee weken halen.' Uiteindelijk is de man bij ons gebleven."

Hoe ongelooflijk dit ook klinkt, ik weet dat het bestaat. Jaren geleden liep ik stage als fysiotherapeut in een verpleeghuis. Ik was apetrots toen ik samen met meneer Paternotte zijn behandeldoelen had gehaald. Hij kon weer 30 meter lopen, zelf naar de wc en de trap op en af. Meneer Paternotte kon weer naar huis! En ik had hem daarbij geholpen! Ik was in mijn nopjes, ervan overtuigd dat ik hem en zijn vrouw een buitengewoon grote dienst had bewezen. Een dag later was ik dan ook volledig gedesilluseerd toen bleek dat zijn vrouw helemaal niet wilde dat hij weer naar huis kwam. En dat lag echt niet aan de aard van meneer Paternotte, want dat was een schat. Maar zijn vrouw was ten einde raad. Jarenlang had ze dag in dag uit voor hem gezorgd en nu hij een klein poosje in het verpleeghuis was, merkte ze pas wat voor wissel dat op haar had getrokken. Of meneer Paternotte uiteindelijk naar huis is gegaan of niet, weet ik niet meer zeker. Ik meen van wel...

Van de 12 mensen die op de tijdelijke noodopvang bij Ineke zijn opgenomen gaat er uiteindelijk 1 misschien terug naar huis. De rest vindt allemaal een blijvende plek binnen het verpleeghuis. Hoe dat kan? Het komt er op neer dat het thuis eigenlijk al lang al niet meer ging...

Een web van zijden draadjes

Wie wil er naar een verpleeghuis? Niet allemaal tegelijk... Zie ik daar een vinger? Oh, u kriebelde alleen maar even aan uw neus. Niemand...?

Hoe goed de zorg ook is, en hoe fijn we de tijd met elkaar ook proberen te maken, mensen staan niet vrijwillig in de rij om naar een verpleeghuis te gaan. Het verpleeghuis is er voor als het echt niet anders kan. Mensen proberen het zo lang mogelijk vol te houden thuis. Er wordt thuiszorg ingeschakeld, burens, kinderen, vrienden, tafeltje dekje, boodschappenservice, tuinman, ramenwasser, hondenuitlaatservice en huishoudelijke zorg. Draadje voor draadje wordt een web gebouwd. Een web van zijden draadjes. En als er dan een draadje breekt, of twee, dan ontrafelt het hele web en is de situatie ineens onhoudbaar. Dat gebeurde bij een aantal mensen toen de coronacrisis uitbrak. De dagbehandeling sloot... dat was het eerste draadje. De buurvrouw trok zich terug op 1,5 meter, het tweede draadje. De kinderen komen niet meer allemaal iedere week... derde draadje. De last op de schouders van de partner van de meneer of mevrouw met dementie wordt ineens nog veel groter. En die draadjes waren er nu juist om die schouders te ontlasten. Want het zijn doorgaans geen jonge schouders meer.

Nood breekt wet... en waarden

“Met vereende krachten hebben we in allerijl een plek ingericht voor deze mensen”, vertelt Ineke. “Letterlijk een noodopvang. Mensen komen hier door nood gedwongen. Niet omdat ze het willen. ‘Wat doe ik hier?’, hebben we vaak gehoord de afgelopen weken. Het systeem om mensen heen is ingestort, maar de mensen zelf zien vaak het probleem niet. ‘Ik wil naar huis, waarom moet ik hier blijven?’ Normaal gaat er een langer proces aan vooraf en besteden we veel zorg aan de overgang van huis naar verpleeghuis. Juist omdat die overgang zo heftig is. Die tijd is er nu niet. Er is niet eens tijd om een rechterlijke machtiging te regelen; die heb je nodig als je mensen tegen hun wil vasthoudt. Want dat is wat we doen... nood breekt wet.”

En dat dat moeilijk is, kan ik goed aan Ineke horen. Ineke is van het soort ‘dit moet toch anders kunnen?!’ Ineke en haar collega’s willen mensen helpen. Dat is alles wat ze willen. Maar wat als mensen die hulp helemaal niet willen? En je het toch moet geven? “Gelukkig is er dan Folkert, die zegt tegen mij: ‘Ja Ineke, je hebt gelijk, en toch gaan we het nu zo doen. Want als we het niet doen, zijn de gevolgen nog groter.’” Een voorbeeld. Een vrouw verzet zich. Ze wil hier niet zijn. Ze roept, is onrustig. In de groep zit een man die op zijn beurt onrustig wordt van haar. De hele situatie is al verwarrend en dan loopt er ook nog iemand te schreeuwen. Mensen begrijpen het niet. De man wordt radeloos en pakt een mes. Wat doe je? Vroeger was het niet ongebruikelijk om de vrouw of de man of allebei rustgevendende medicatie te geven. Maar dat doen we niet meer. We weten dit soort situaties gelukkig meestal te voorkomen door met elkaar een rustige setting te creëren. Maar dit is geen rustige setting... dit is noodopvang. En hoe gezellig we het ook maken,

voor de mensen die we opvangen is het een enorm turbulente periode met heel veel stress. Dan toch maar een keer die rustgevende medicatie? Nood breekt wet... en waarden.

“Ik zal me blijven verzetten”

Ineke is zich nog bewuster geworden van haar eigen waarden. Waarom ze dit werk doet, wat ze belangrijk vindt. Zowel in hoe ze voor mensen zorgt als in hoe ze samenwerkt met collega's. "Tijdens de crisis ging er veel top-down. Dat is een manier van werken die we van vroeger gewend zijn. En die nu heel effectief is gebleken. Maar het kost ook wat. De afgelopen jaren zijn we juist een kant op gegaan waarin we veel meer de verbinding zoeken met elkaar. Van regels naar relaties. Die kant moeten we wel weer op. Ik zie dat we in de rush van de crisis de mouwen opstropen, de kop omlaag gooien en keihard gaan werken. En dat is goed. Maar de keerzijde daarvan is dat we elkaar uit het oog verliezen, we niet meer goed aansluiten en elkaar niet meer scherp houden op 'waarom doen we wat we doen?' Ik wil niet meer terug naar de organisatie zoals we ooit waren. Ik mis Lia als voeder van mijn morele kompas. Dus ik wil iedereen oproepen: hou die mouwen omhoog, maar doe ook je hoofd weer omhoog, kijk om je heen en praat met elkaar. Als ik ooit weer in deze situatie kom, zal ik weer handelen. Maar ik blijf me verzetten tegen dingen die niet kloppen met onze waarden."

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vernieuwing onderwijs](#), [Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®](#), [Ken je collega's!](#)